

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

КАФЕДРА РОМАНСЬКИХ МОВ ТА ІНТЕРЛІНГВІСТИКИ

СТИЛІСТИКА

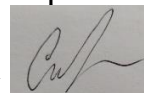
СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітньо-професійна програма	Мова і література (французька). Переклад
Форма навчання	Денна
Курс	IV
Семестр	VIII

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри
романських мов та інтерлінгвістики
№ 1 від 28 серпня 2020 року

Завідувач кафедри

О. В. Станіслав

Луцьк 2020

ЗМІСТ

1. Загальний опис курсу.
2. Інформація про викладача.
3. Анотація до курсу.
4. Мета та основні завдання курсу.
5. Компетентності та результати навчання.
6. Структура курсу.
7. Завдання для самостійного опрацювання.
8. Система оцінювання курсу.
9. Політика курсу.
10. Рекомендована література.

1. Загальний опис курсу

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (французька). Переклад Бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів: 90 год. / 3 кредити		Рік навчання: 4
		Семестр: 8-ий
		Лекції: 14 год.
		Практичні (семінарські): 14 год. Консультації: 6 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота: 56 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання: французька		

2. Інформація про викладача

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Станіслав Ольга Вадимівна
Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	доцент кафедри романських мов та інтерлінгвістики
Посада	професор, завідувач кафедри романських мов та інтерлінгвістики
Контактна інформація	м. т. (050)9567023; (068)6280677
	stanislav@eenu.edu.ua, olga.stanislav@ukr.net
Дні занять	(посилання на електронний розклад). Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.

3. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Стилістика» викладається на четвертому році навчання для студентів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.05 романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька. Курс вивчається у 8-му семестрі та завершується екзаменом. Предмет викладається французькою мовою. Основними організаційними формами навчання є лекційні та практичні заняття. Предмет «Стилістика» висвітлює загальні проблеми сучасної стилістики як лінгвістичної дисципліни, розглядаючи матеріальні ресурси та

експресивні мовні засоби на прикладі французької мови для формування здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології в процесі професійної діяльності або навчання. У курсі здійснюється огляд основних проблем, методологічних принципів стилістики, з'ясовується сутність найважливіших стилістичних понять. Курс «Стилiстики» (французької мови) передбачає також аналіз поняття «функціональний стиль» та характеристику основних різновидів стилю та жанрів писемної та усної мови. В межах курсу описуються особливості наукового, офіційного, публіцистичного стилів французької мови та їх основні жанри; робиться огляд фонетичних, лексичних, морфологічних, синтаксичних особливостей розмовного та літературного стилів сучасної французької мови.

Пререквізити та постреквізити дисципліни. Підґрунтям для викладання курсу «Стилiстика» є врахування цілісного та системного наукового підходу до вивчення іноземної (французької) мови, який полягає в отриманні знань про становлення тієї чи іншої іноземної мови, її формування та сучасні тенденції розвитку. При вивченні цієї дисципліни використовують знання, отримані з фонетики, граматики, словотвору, лінгвокраїнознавства, історії мови, лексикології тощо. До постреквізитів належать: лінгвістика тексту, аналіз художнього тексту, інтерпретація тексту, історія літератури та інші.

4. Мета та основні завдання курсу

Мета курсу: надати студентам систему знань про загальні принципи стилістики як самостійної лінгвістичної дисципліни і як основної галузі теорії мови; розкрити значення та місце стилістики у сучасному мовознавстві; розглянути основні закони, які визначають функціонування мовних засобів у різних сферах спілкування, специфічні особливості функціональних стилів, основні методи стилістичного аналізу тексту; активізувати мовні компетентності в процесі інтерпретації літературно-критичного матеріалу.

Основні завдання:

- Ознайомити студентів з історією виникнення стилістики як самостійної філологічної галузі, з основними напрямками і тенденціями її розвитку, а також внеском окремих лінгвістів у її розвиток.
- Ознайомити з параметрами виділення функціональних стилів, пояснити їхні лексико-граматичні і фонетичні особливості. Визначити поняття норми у стилістиці.
- Пояснити основні характеристики типів текстів, типів оповіді, мовленнєвих рівнів і тональності текстів.
- Опрацювати структуру тексту та визначити лексичні, граматичні, семантичні та стилістичні маркери, які забезпечують його зв'язність.

- Пояснити і систематизувати ключові поняття стилістики, тропи і фігури, визначити їхню роль у художньому тексті.

5. Компетентності та результати навчання

У результаті вивчення даного курсу студенти будуть **знати**: базові теоретичні і методологічні характеристики функціональних стилів французької мови відповідно до стилістичної норми; вплив екстралінгвістичних факторів на стиль усного чи писемного висловлювання; засоби мови, які забезпечують зв'язність будь-якого тексту; систему головних стилістичних засобів та їхньої ролі у художньому тексті; **вміти**: правильно визначати типи текстів відповідно до лексико-граматичних і фонетичних характеристик; аналізувати різні функціональні стилі і визначати типи оповіді; виділяти на широкому текстовому матеріалі синтаксично-стилістичні засоби виразності й експресивності; визначати лексичні, синтаксичні й стилістичні маркери зв'язності тексту.

Студенти здобуть компетентності:

загальні компетентності:

- здатність спілкуватися французькою мовою як усно, так і письмово;
- здатність бути критичним, самокритичним і відповідальним за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних контекстах;
- здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями з іноземної мови, мовознавства;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність працювати в команді та самостійно;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної або навчальної діяльності;

спеціальні (фахові) компетентності:

- усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ;
- здатність використовувати в професійній діяльності концептуальні наукові та практичні знання традиційних і новітніх теорій, принципів, напрямів, методів і технологій в галузях філології та методики навчання іноземних мов;
- здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фактів, інтерпретації та перекладу тексту французькою мовою;
- здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати французьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя;

здатність здійснювати літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів; здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;

здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди французької мови, описувати соціолінгвальну ситуацію;

знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності;

аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють;

здатність самостійно набувати та удосконалювати необхідні знання та вміння шляхом опрацювання лекційного матеріалу та теоретичної літератури з тем курсу.

6. Структура курсу

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин				
	Усього		у тому числі			Форма контролю (бали)
		Лекції	Практичні заняття	Консультації	Самостійна робота	
1	2	3	4	5	6	
	Семестр 8					
	Змістовий модуль 1 Теоретичні та прикладні проблеми сучасної стилістики французької мови. Види і значення тропів як засобу образного відображення дійсності. Стилiстичнi функцiї синтаксичних фiгур.					
Тема 1. Стилiстика як роздiл мовознавства, її мiсце в системi мiжпредметних зв'язкiв.	4	1	1		2	ДС+ДБ 5
Тема 2. Стилiстична характеристика лексики рiзних шарiв словникового складу французької мови.	4	1	1		2	ДС+ДБ 5
Тема 3. Види і значення тропів як засобу образного відображення дійсності.	11	2	2	1	6	ДС+ДБ 5
Тема 4. Стилiстичнi аспекти граматичних явищ та	11	2	2	1	6	ДС+ДБ 5

стилістичні функції синтаксичних фігур.						
Разом за змістовим модулем 1	30	6	6	2	16	20
Змістовий модуль 2 Система функціональних стилів у сучасній французькій мові та їх характеристики.						
Тема 1. Принципи виділення функціональних стилів у сучасній французькій мові. Офіційний стиль.	11	1	1	1	8	ДС+ДБ 4
Тема 2. Характеристика наукового стилю французької мови.	8	1	1		6	ДС+ДБ 4
Тема 3. Характеристика публіцистичного стилю французької мови.	13	2	2	1	8	ДС+ДБ 4
Тема 4. Поняття художнього стилю у стилістиці французької мови.	15	2	2	1	10	ДС+ДБ 4
Тема 5. Характеристика розмовного стилю сучасної французької мови.	13	2	2	1	8	ДС+ДБ 4
Разом за змістовим модулем 2	60	8	8	4	40	20
Загальний бал поточного контролю						40

Види підсумкових робіт	Бал
Модульна контрольна робота (письмовий аналіз тексту)	30
Підсумковий тест	30

ДС – дискусія, ДБ – дебати.

7. Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 4

№	Теми та питання для самостійного опрацювання	Кількість годин
1.	Предмет дослідження та головні поняття стилістики. Мовна, літературна та комунікативна норми. Зв'язок стилістики з іншими лінгвістичними дисциплінами. Критерії визначення стилів. Стилi як лінгвістичне й екстралінгвістичне явище.	4
2.	Стиль розмовної мови. Його фонетичні, лексичні та синтаксичні особливості. Мовленнєві реєстри. Аналіз тексту « Zazie dans le métro ».	8
3.	Особливості медійного стилю. Рекламний текст. Типи газетних статей.	8

	Стилістичний аналіз різножанрових газетних статей.	
4.	Офіційно-діловий стиль та його головні лексичні й граматичні характеристики. Усна та письмова форми вираження. Аналіз тексту « <i>Traité d'entente et de coopération</i> ».	6
5.	Науково-технічний стиль та його головні лексичні і граматичні характеристики. Підбір та стилістичний аналіз різножанрових текстів цього стилю.	6
6.	Лексичні й граматичні особливості епістолярного стилю. Стилістичний аналіз зразків цього стилю.	6
7.	Стиль художньої літератури. Роль тропів у творенні виразності художнього тексту. Класифікація стилістичних фігур і їхня роль у художньому тексті. Стилістичний аналіз художніх текстів різних літературних напрямів.	12
8.	Типологія текстів у стилістиці. Типи оповіді. Структура тексту. Типи тонів, які визначають художній текст. Зв'язність тексту і система засобів, які її забезпечують.	6
	Всього	56

8. Система оцінювання курсу

Навчальний курс складається з трьох залікових кредитів. У восьмому семестрі заліковий кредит закінчується екзаменом. Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал навчальної дисципліни. Оцінювання знань студента охоплене змістовими модулями (ЗМ) і здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань.

Поточний контроль реалізується в оцінюванні усних відповідей на семінарських заняттях, а також включає: присутність студента на лекціях, наявність конспекту та виконання науково-дослідних пошукових (самостійних) завдань. Рівень знань студента за поточний і модульний контроль оцінюється в балах та фіксується у журналі. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за два змістових модулі (ЗМ), становить 40 балів.

Підсумковий контроль (максимум 60 балів) включає: 1) написання контрольної роботи з курсу (30 балів) та 2) виконання підсумкового тесту (30 балів). Контрольна робота передбачає письмове висвітлення важливих питань з курсу та стилістичний аналіз одного з запропонованих фрагментів тексту. Контрольна робота складається з 5 питань, кожне з яких оцінюється в 3 бали (в сумі – 15) та стилістичного аналізу тексту (15 балів). Письмовий підсумковий тест складається з 30 завдань, виконання яких демонструє рівень теоретичних знань студентів. Правильний варіант відповіді оцінюється в 1 бал.

Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься у залікову відомість. У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент складає іспит (питання додаються). У цьому разі оцінка підсумкового контролю скасовується, а іспит оцінюється у 60 балів.

Рейтингова оцінка визначається за 100-бальною шкалою і включає бали

поточного контролю (максимум 40 балів) та бали підсумкового контролю (максимум 60 балів).

Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

Питання на іспит:

1. Donnez la définition de la stylistique comme d'une des branches de la philologie.
2. Présentez un bref aperçu historique du développement de la stylistique.
3. Parlez du rôle de Charles Bally à la formation de la stylistique française.
4. Déterminez les deux formes de la langue nationale. Donnez la définition du style fonctionnel.
5. Quels sont les aspects d'étude de stylistique descriptive ?
6. De quelles couches principales se compose le vocabulaire du français moderne ?
7. Analysez le lexique d'un usage général.
8. Parlez du lexique à couleur stylistique différenciée (lexique de la langue parlée, lexique des styles écrits).
9. Quel est l'aspect stylistique des mots appartenant aux différentes couches du vocabulaire français (mots vieillis, néologismes, mots de jargons, dialectismes, emprunts aux langues étrangères).
10. Analysez la fonction stylistique des noms propres (dérivation impropre, antonomase).
11. Qu'est-ce que c'est qu' « un trope » ? « une figure de style » ?
12. Parlez du rôle stylistique des comparaisons.
13. Nommez les types des métaphores et analysez leurs fonctions stylistiques.
14. Quel est le rôle stylistique de la personnification.
15. Déterminez les espèces stylistiques de la métonymie.
16. Parlez de l'emploi stylistique de la périphrase.
17. Quelle est la valeur stylistique de l'ironie ?
18. Déterminez le rôle stylistique de la litote ?
19. Quelle est la valeur stylistique de l'hyperbole ?
20. Parlez de l'emploi stylistique des épithètes.
21. Quelle est la valeur stylistique des antonymes ?
22. Analysez le choix et l'emploi stylistique des synonymes.

23. Parlez de la répétition comme de la figure stylistique.
24. Analysez l'anaphore, l'épiphore comme les types de la répétition.
25. Parlez de l'anépiphore et l'épanaphore comme les types de la répétition.
26. Parlez du rôle stylistique des constructions parallèles.
27. Déterminez la fonction stylistique de la gradation ascendante et de la gradation descendante.
28. Quel est l'emploi stylistique de l'antithèse ?
29. Quel est l'emploi stylistique de l'oxymore ?
30. Analysez les fonctions stylistiques de la question et de l'apostrophe oratoires.
31. Parlez de l'aspect stylistique de l'ordre des mots dans la proposition française (la reprise, l'anticipation).
32. Analysez les particularités phonétiques du français parlé (l'accent supplémentaire, les liaisons, la prononciation des voyelles et des consonnes).
33. Parlez des particularités morphologiques de la grammaire du français parlé (l'emploi des substantifs, des articles, des adjectifs, des formes verbales).
34. Analysez les particularités syntaxiques du français parlé (l'intonation, les propositions incomplètes, l'anacoluthie, l'ordre des mots, les moyens de mise en relief).
35. Quelles sont les particularités du lexique de la langue parlée (l'abréviation, la reduplication, l'emploi des tropes et des figures stylistiques) ?
36. Comparez les styles écrits du français moderne et la langue parlée.
37. Analysez les genres du style officiel (le texte de loi ; le document administratif ; la convention internationale ; les lettres d'affaires) et leurs particularités à l'emploi.
38. Parlez du style scientifique et ses genres.
39. Nommez les genres principaux du langage de la presse (les manifestations oratoires ; les articles de journaux et de revues ; les textes d'information ; le pamphlet) et analysez leurs particularités.
40. Parlez du style littéraire.
41. Analysez les genres du style littéraire.
42. Quelles sont les particularités de la prose ?
43. Parlez des sous-genres du genre romanesque.
44. Parlez des particularités du genre de la nouvelle.
45. Caractérisez les sous-genres du conte.
46. Nommez les particularités du genre de la poésie.
47. Caractérisez le genre des pièces théâtrales.
48. Parlez des principaux sous-genres de l'art théâtral.
49. Expliquez la règle des trois unités.
50. Exprimez votre vision du rôle de la littérature selon ses genres.

9. Політика курсу

- Студент повинен вчасно приходити на заняття. Викладач може не допустити студента до заняття, якщо він/вона спізнився без поважної причини.

- У випадку пропуску 5 чи більше лекційних / практичних занять без поважної причини, студент може бути не допущений до підсумкового контролю (екзамену).
- Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю.
- Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення питань на лекційних і практичних заняттях.
- Студент може перескласти будь-яку тему практичного заняття.
- У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю, студент отримає – балів.
- Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету.
- Студент має право подати апеляцію на будь-яку отриману під час підсумкового контролю (контрольну роботу, тестове завдання) оцінку.
- Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, перед документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.

10. Рекомендована література

1. Алексеев А. Я. Нариси з контрастивної стилістики французької мови: навчальний посіб. Вінниця: Нова Книга, 2010. 456 с.
2. Береговская Э. М. Хрестоматия по французской стилистике. М., Просвещение, 1986.
3. Долинин К. А. Стилистика французского языка. М., Высшая школа, 1998.
4. Морен М. К., Тетеревникова Н. Н. Стилистика современного французского языка. М., Просвещение, 2005.
5. Одинцов В. В. Стилистика текста. М., Высшая школа, 1995.
6. Станіслав О. В. Stylistique française. Cours théorique et pratique. Навчальний посібник французькою мовою. Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2010. 130 с.
7. Степанов Ю. С. Французская стилистика. М., Высшая школа, 2000.
8. Хованская З. И. Стилистика французского языка. М., Высшая школа, 1994.
9. Bally Ch. Traité de stylistique française. Hachette.
10. Bruneau Ch. La stylistique. Romance Philology.
11. Calas F. Leçons de stylistique. Armand Colin, 2011.
12. Marouzeau J. Précis de stylistique française. Masson, 1990.
13. Smouchtchynska I. Stylistique des figures : Les tropes. Kiev, 2008.
14. Stolz C. Initiation à la stylistique. Ellipses, 2006.

Словники:

1. Baratin M., Baratin-Lorenzi M. Dictionnaire des synonymes. Paris, Hachette, 2015.
2. Dictionnaires des difficultés de la langue française. Paris, 1971.
3. Dictionnaire français-ukrainien, ukrainien-français. К.; ІрпінЬ: ВТФ «Перун».

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.linguistes.com/phrase/enonces.html>
2. <http://www.linguistes.com/langue/intro.htm>